

ת"ד 5012/07/17 - מדינת ישראל נגד מוחמד רקיה

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

ת"ד 5012-07-17 מדינת ישראל נ' אבו רקיה

לפני כבוד השופטת רות פלג בר-דיין

המאשימה: מדינת ישראל

נגד

הנאשמים: מוחמד רקיה

החלטה

בקשה לביטול כתב אישום.

העובדות הצריכות לעניין:

ביום 18.3.16 סמוך לשעה 13:12, נהג המבקש אוטובוס בחניון אוטובוסים, סמוך לרכבת מרכז, לכיוון יציאה מהחניון. בכיוון נסיעתו מוצב תמרור 301 "תן זכות קדימה לתנועה בדרך החוצה". המבקש גרם לכאורה לתאונת דרכים עת חסם דרכו של אופנוע שהגיע משמאלו.

ביום 14.4.16 הוציא קצין משטרה הודעה למבקש- בדבר החלטה שלא להעמיד לדין. הקצין נימק החלטתו כי לאחר

עמוד 1

חקירת נסיבות התאונה "לא נמצאו ראיות מספיקות להעמדתך לדין".

עתה, עותר המבקש בכתב לביטול כתב האישום.

ב"כ המבקש ביקש לבטל את כתב האישום מחמת התיישנות, טענת הגנה מן הצדק ובשל ליקויים חמורים במישור המנהלי.

ב"כ המבקש תמך טיעונו בהחלטת קצין משטרה בדבר החלטה שלא להעמיד לדין ובצירוף המלצה/החלטה של בוחן תנועה.

המשיבה בתגובתה טענה כי ראוי היה שהבקשה תובא בפניה קודם הגשתה לבית המשפט. כן קבלה על חשיפת חומר חקירה מצד המבקש. עוד טענה כי אין מקום לחזרה מאישום ויש להמשיך בהליכים ולבסוף ציינה כי ככל וב"כ המבקש יחפוץ- יוכל להיפגש עם תובע ממונה טרם הדין.

ב"כ המבקש בבקשה למתן החלטה שב על טיעונו והתייחס לתגובת המאשימה אשר נעדרה התייחסות עניינית לטיעונו.

אתייחס לטיעונים אחד לאחד.

טענת התיישנות:

ב"כ המבקש טוען כי העבירות המיוחסות למבקש הינן מסוג חטא ועל כן תקופת התיישנות היא שנה אחת. התאונה ארעה בחודש מרץ 2016 וכתב אישום הוגש ביולי 2017 ומשכך קיימת התיישנות עבירות.

כתב האישום אשר הוגש כנגד המבקש, מייחס לו עבירות של נהיגה בחוסר זהירות, התנהגות הגורמת נזק בדרך, אי ציות לתמרור 301 (זכות קדימה) בצומת, עבירות על תקנות 21(ג), 21(ב) ו- 64(ג) לתקנות התעבורה, תשכ"א 1961.

העבירות המיוחסות לנאשם הינן מסוג **עוון**, שכן עבירה של חוסר זהירות כנטען בכתב האישום- גרמה לתאונת דרכים.

המבקש קיבל כתב אישום הכולל את פרק העובדות והוראות החיקוק הרלוונטיות לנסיבות קרות תאונת דרכים ותוצאותיה. לא מדובר בדוחות תנועה נפרדים על עבירות שונות אלא על אירוע תאונת דרכים שהוביל להגשת כתב אישום. אין להפריד בין העבירות באופן מלאכותי לצורך מנין תקופת ההתיישנות. ועל כן, תקופת ההתיישנות בגין העבירות נשוא כתב האישום, בשים לב לתוצאות הנהיגה- בעבירות עוון הינה 5 שנים.

עבירות של נהיגה בחוסר זהירות ואי ציות לתמרור 301- כשהן עומדות באופן עצמאי וללא תאונת דרכים, הינן עבירות מסוג חטא ובחלוף שנה מביצוען- לא יוגש כתב אישום ולא תומצא הזמנה למשפט. ראה סעיף 239א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב- 1982. (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי")

הקשר בין עבירה של נהיגה בחוסר זהירות אשר גרמה לתאונת דרכים משנה את סוג העבירה ומידת העונש שיקבע בצידה. עבירה של נהיגה בחוסר זהירות ללא קשר לתאונה או לעבירה נלוות מהוה עבירה מסוג ברירת משפט, שבצידה נקבע קנס בצו עבירות הקנס ראה סעיף 2 לצו התעבורה (עבירות קנס), תשס"ב-2002. לא כך הדבר כאשר מדובר בעבירות אשר גרמו לתאונת דרכים והצו כאמור אינו חל עליהן.

למעלה מן הנדרש, עיון בהודעה בדבר החלטה להעמיד לדין - אשר נמסרה למבקש - מלמדת כי החקירה בעניין המשיב נפתחה עקב אי ציות לתמרור 301 בניגוד לתקנה 22(א) לתקנות התעבורה התשכ"א 1961 ואף צוין כי מדובר בחומרת עבירה מסוג עוון. משכך תקופת ההתיישנות הרלוונטית הינה 5 שנים.

טענת הגנה מן הצדק:

ב"כ המבקש טען כי מומחה התביעה מתאר מציאות המחייבת זיכוי ואין צדק לקיים הליך משפטי. עוד קבל על כך שלאחר מתן הודעה על סגירת התיק מן הטעם שלא נמצאו ראיות מספיקות להעמדה לדין, היה על המאשימה לנמק החלטתה ולא יתכן כי מחד אין ראיות להרשעה ומאידך לטעון כי קיים סיכוי סביר להרשעה.

ב"כ המבקש הפנה לכך שהמשיבה נטעה הסתמכות בלב המבקש כי לא יועמד לדין. ולבסוף טען כי ניהול הליך פלילי עומד בסתירה מהותית לעקרונות צדק והגינות משפטית המחייב את ביטול האישום.

סעיף 149 (10) לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי, לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות ובהן: **"הגשת כתב האישום, או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית"**.

בתי משפט יזדקקו לטענה זו במקרים חריגים בהם נהיר כי קיום ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות וכי הוכחה התנהגות בלתי נסבלת של הרשות, התנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם. ראה ע"פ 2910/94 יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 221, 372.

בהלכת בורוביץ, מרחיב בית משפט את הלכת יפת, וקובע כי ניתן יהיה להעלותה גם במקרים בהם התנהלותה של התביעה הייתה רשלנית אך באופן אשר אינו עולה עד כדי התנהגות שערורייתית. ראה ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נט(6) 776. בית משפט קבע מבחן תלת שלבי אשר ממשיך להנחות את בית המשפט גם היום.

שלב ראשון - בחינת הפגמים שהתגלו בהליך המשפטי כנגד הנאשם ועוצמתם.

שלב שני- קובע האם ניתן לקיים את ההליך הפלילי, בצורה הוגנת וצודקת, חרף הפגמים שנתגלו בו.

שלב שלישי- קובע כי על בית המשפט לבדוק, במידה והשתכנע, כי ההליך אכן נוהל באופן אשר נוגד את עקרונות הצדק וההגינות, האם ניתן לנקוט באמצעים מתונים יותר מאשר ביטול כתב-האישום על-מנת לרפא את הפגמים.

לאחר שבחנתי את טענות ב"כ המבקש באשר להתנהלות המשיבה בניהול ההליך אני דוחה את טענת ההגנה מן הצדק.

עיון בכתב אישום מלמד כי המבקש מואשם בהפרת 3 הוראות חיקוק המייחסות לו: נהיגה בחוסר זהירות, התנהגות הגורמת נזק ואי ציות לתמרור 301 (זכות קדימה) בצומת.

המשטרה לא חשפה את הסיבה לשינוי שחל בעמדתה והוביל להגשת כתב אישום אולם, גם אם נניח שנפל פגם בהתנהלות המשיבה שהקדימה למסור הודעה על אי העמדה לדין בעבירה של אי ציות לתמרור 301, הרי שאין ממש בטענת המבקש כי הפגם הנ"ל יסכל את המשך ההליך הפלילי עקב פגיעה בתחושה של צדק והגינות.

המלצת מומחה התביעה לגנוז את התיק לפי שלשיתו התאונה בלתי נמנעת, כטענת ב"כ המבקש, אין בה כדי למנוע מהתובע -לאחר עיון בחומר הראיות- להחליט על הגשת כתב האישום ובית המשפט יידרש לשמיעת ראיות על מנת ליתן החלטתו.

ליקויים במישור המנהלי:

ב"כ המבקש טוען לליקויים במישור המנהלי לפי שהחלטת המשיבה להעמיד לדין את המבקש לאחר הודעה לפיה אין ראיות מספיקות לוקה בחוסר סבירות קיצוני. קיימת חובת הנמקה לשינוי בהחלטתה. לבסוף הפנה לסמכות בית משפט להורות על ביטול אישום כאשר רשויות התביעה אינן ממלאות אחר חובותיהן המנהליות.

סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי, מסמיך תובע להגיש כתב אישום לאחר שראה כי הראיות מספיקות לאישום. סמכות זו תקפה גם במקרים שבהם התקבלה החלטה מוקדמת על סגירת תיק החקירה ו/או אי העמדה לדין ואין שום מניעה שהתובע ישוב וישקול החלטתו בעניין הסגירה ו/או העמדה לדין ובלבד שיפעל בתום לב, בהגינות ובסבירות.

"המסקנה, כאילו מנוע גורם תביעתי מהסקת המסקנות המשפטיות הענייניות בדבר הגשת כתב אישום או בדבר ביטולו, וזאת משום שגורם אחר, הכפוף לו, החליט כבר אחרת, איננה מתקבלת על הדעת ונוגדת בעליל את האינטרס הציבורי של אכיפת החוק והשלטתו. כפי שאין למי שחשוד בביצוע עבירה זכות מוקנית לכך שהתיק לא יפתח מחדש, אם יתגלו עובדות חדשות (בכפיפות למה שנאמר, למשל, בסעיף 232 לחוק סדר הדין), כך גם אין לו זכות מוקנית לכך שתיקו לא ייבדק מחדש מבחינת האינטרס הציבורי, ובלבד שהדבר ייעשה על ידי הגורם המוסמך לכך, בין זה שעשה כן מעיקרו ובין דרג ממונה, תוך בדיקה הוגנת ועניינית".
ראה בג"צ 844/86 איתי דותן נ' היועץ המשפטי לממשלה ו-2 אח', פ"ד מאז(3), 219.

קיימת זכות לערור על החלטה שנתנה בהודעה בדבר העמדה לדין - ראה סעיף 4 להודעה. כשם שלמעורבים קיימת זכות לערור על סגירת תיק כך גם התביעה רשאית לשנות החלטתה על פי שקול דעתה בין אם נתגלו עובדות חדשות או מבחינת האינטרס הציבורי.

די באמור כדי לדחות את הבקשה על כל טיעוניה וכך אני מורה.

זכות ערר כחוק.

המזכירות תשלח העתק החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, ו' תמוז תשע"ח, 19 יוני 2018, בהעדר הצדדים.